

BALLAI LÁSZLÓ

Róma Budapesten

2012. február

© Copyright 2012, Ballai László, minden jog fenntartva.

Ez a mű az író honlapjáról, a <http://ballai.vasaros.com/> oldalról származik.

A szöveg bármilyen megváltoztatása, valamint kereskedelmi célú sokszorosítása csak a szerző külön, írásbeli engedélyével lehetséges.

Az óbudai Lajos utca első tömbházának udvarára lépve egy valóságos kis múzeumba jutunk. Az itt talált három római kori sírkerttöredéket felemelték az udvar szintjére, és a szarkofágokat eredeti helyükön ágyazták a burkolatba... Ballai László írása a kerület római múltjába kalauzolja az olvasót egy virtuális séta során.

Milyen jó megállni egy modern város ókori maradványai előtt. Régi emberek és régi mítoszok sejlenek fel elménkben. Elgondolhatjuk, hogy fontos és halaszthatatlan teendőink nyoma kővé dermed-e egykor, amely előtt az utókor tisztelegve megáll. Hosszan élvezhetjük a csendet, amelyet ma már úgy kell elrabolnunk tajtékos korunktól, mint valaha a legszebb nőt szöktették lóháton a daliák. Az óbudai Lajos utca első tömbházának udvarára lépve egy valóságos kis múzeumba jutunk. Az itt talált három római kori sírkerttöredéket felemelték az udvar szintjére, és a szarkofágokat eredeti helyükön ágyazták a burkolatba. Két, fényképekkel gazdagon ellátott tábla tájékoztat a relikviákról,



illetve az Aquincumi Múzeumba szállított sírmelléletekről. A Lajos utca és a Cserfa utca sarkán tekintélyes ódon falszakasz áll. A Bécsi út innen egészen a Dereglye utcáig a légiótábor hajdani védműveinek nyomvonala mellett halad.

Óbudán lépten-nyomon belebotolhatunk a rómaiak alkotásaiba, a Pacsirtamező utcán elindulva mindjárt Magyarország legimpozánsabb ókori műemlékébe, az Amfiteátrumba. A mai Pacsirtamező utca közepén egykor zajos élet folyhatott a légió fürdőjében és kocsmájában. Innen nincs messze az Aquincum szálló mögött található falmaradvány, amely a Legio II. Adiutrix lovassági táborát védte. Az utas szinte látja a riadókor sietve elővezetett csataméneket. A Vörösvári út elején mindkét oldalt egy-egy szentély oszlopai, a Flórián-téri aluljáróban kőtár és fürdőmúzeum láthatók. A Szentendrei úttól balra a Meggyfa utcában van a gyönyörű - Nessus kentaur lenyilazását ábrázoló - mozaikjáról híres Hercules-villa. Az aquincumi polgárváros felé haladva pedig a vízvezeték - romjaiban is monumentális - oszlopai mellett halad el az ember.

Aquincum romkertjében nyaranta ugyanúgy cirpelnék a tücskök, mint Scolatiumban vagy Sarmisegetusában. Itt egykor eraviscus település állt. A közeli dunai gázló biztosítására Claudius császár uralkodása alatt (45-54) idevezényelt 600 fős cohors részére építették az első állandó tábor. A 70-es évek végére pedig - a zárt dunai limes kialakításakor - egy 6000 fős légiót telepítettek le. Ez már komoly felvevő piacot jelentett az eraviscus kézművesek számára, akik gyorsan alkalmazkodtak az új igényekhez. Megtanulták a téglagyártást, az üvegfúvást, valamint a finomanyag edények, a terra sigillaták és a mécsesek készítését. A rómaiak megszervezték a polgári közigazgatást, és ipartestületeket hoztak létre, amelyek a vízművek és az egészségügyi létesítmények működtetésével, valamint a tűzoltással is foglalkoztak. Ünnepségeiken a művészetek is nagy hangsúlyt kaptak; a világ legrégebb ismert orgonája Aquincumból került elő.

Aquincumot 106-ban, Traianus császár (98-117) tette Pannonia Inferior tartomány fővárosává. Első helytartójává a későbbi Hadrianus császárt nevezte ki. Az ő uralkodása alatt (117-138) erősítették meg kőfalakkal a város táborait, amelyek veszély esetén a

polgári lakosságnak is védelmet biztosítottak. 124-ben Aquincum megkapta a municipium, a szabad önkormányzatú város rangját. Lakossága virágkorában elérte a 30 ezer főt. Területe az egész mai Óbuda-Békásmegyerre kiterjedt, sőt vízvezetékei és kisebb villacsoportjai túl is haladtak azon.

Magyarország ma is büszke lehet arra, hogy területének jelentős része a Római Birodalomhoz, az ókor egyesített Európájához tartozhatott. És nem csak azért a hatalmas szellemi örökségért, amely a görög-római hagyományból művészetünkben és társadalmi intézményeinkben mind a mai napig tovább él. Eleink még több mint ezer évig közlekedtek azokon az utakon, amelyeket a rómaiak építettek, és amelyek mai főúthálózatunknak is az alapjai. Dunántúli városaink a római városok romjain, azok köveiből, a rómaiak mérnöki tudását tovább éltető mesterek irányításával épültek fel. Az Aquincum helyén létesült középkori településből, Budából akkor lett Óbuda, amikor a tatárjárást követően IV. Béla király (1235-1270) felépíttette a budai várat. A magyarországi civilizáció gyökerei Rómába kapaszkodnak, Budapest bölcsője pedig Aquincum volt.

Budapest, 2012
